

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (sedmo vijeće)

25. svibnja 2023. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Politika azila – Zajednički postupci za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite – Direktiva 2013/32/EU – Članak 33. stavak 2. točka (d) – Postupak ispitivanja zahtjeva – Nedopušteni zahtjevi – Naknadni zahtjev – Dobrovoljni povratak i udaljavanje”

U predmetu C-364/22,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Verwaltungsgesicht Minden (Upravni sud u Mindenu, Njemačka), odlukom od 2. ožujka 2022., koju je Sud zaprimio 7. lipnja 2022., u postupku

J. B.,

S. B.,

F. B., koju zakonski zastupaju J. B. i S. B.,

protiv

Bundesrepublik Deutschland,

SUD (sedmo vijeće),

u sastavu: M. L. Arastey Sahún, predsjednica vijeća, N. Wahl i J. Passer (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: N. Emiliou,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za njemačku vladu, J. Möller i A. Hoesch, u svojstvu agenata,
- za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, J. Hottiaux i H. Leupold, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 33. stavka 2. točke (d) Direktive 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (SL 2013., L 180, str. 60.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 12., str. 249. i ispravci SL 2020., L 76, str. 38. i SL 2020., L 415, str. 90.).
- 2 Taj je zahtjev podnesen u okviru spora između osoba J. B. i S. B. te njihove kćeri F. B., s jedne strane, i Bundesrepublika Deutschland (Savezna Republika Njemačka), s druge strane, u vezi s odbacivanjem njihovih zahtjeva za azil kao nedopuštenih.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2004/83/EZ

- 3 U članku 15. naslovljenom „Ozbiljna nepravda”, koji se nalazi u poglavlju V. Direktive Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljana treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene zaštite (SL 2004., L 304, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 12., str. 64.) naslovljenom „Uvjeti za odobrenje supsidijarne zaštite”, navodilo se:

„Ozbiljnom se nepravdom smatraju:

(a) smrtna kazna ili smaknuće; ili

(b) mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje podnositelja zahtjeva u državi podrijetla; ili

(c) ozbiljna i individualna prijetnja životu [ili osobi civila] zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.”
- 4 Člankom 17. navedene direktive naslovljenim „Isključenje” predviđali su se razlozi zbog kojih državljani treće zemlje ili osoba bez državljanstva nemaju pravo na supsidijarnu zaštitu.
- 5 Člankom 18. iste direktive naslovljenim „Odobrovanje statusa supsidijarne zaštite” određivalo se:

„Države članice odobravaju supsidijarnu zaštitu državljanima treće zemlje ili osobama bez državljanstva koje ispunjavaju uvjete za dobivanje supsidijarne zaštite u skladu s poglavljima II. i V.”

- 6 Direktiva 2004/83 stavljena je izvan snage Direktivom 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljanina trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni statusa izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (SL 2011., L 337, str. 9.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 13., str. 248. i ispravak SL 2020., L 76, str. 37.).

Direktiva 2013/32

- 7 Člankom 2. Direktive 2013/32, naslovljenim „Definicije”, određuje se:

„Za potrebe ove Direktive:

[...]

- (b) ‚zahtjev za međunarodnu zaštitu’ ili ‚zahtjev’ znači zahtjev državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva za zaštitu od strane države članice za koju se smatra da traži status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite, a koja nije izričito zatražila drugu vrstu zaštite izvan područja primjene Direktive [2011/95] koja se može posebno primijeniti;

[...]

- (e) ‚konačna odluka’ znači odluka o tome priznaje li se državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite na temelju Direktive [2011/95] i u pogledu koje se ne može uložiti pravni lijek u okviru poglavlja V. ove Direktive, bez obzira na to je li podnositelju zahtjeva dozvoljeno ostati u konkretnoj državi članici do završetka postupka;

[...]

- (q) ‚naknadni zahtjev’ znači daljnji zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen nakon donošenja konačne odluke o prethodnom zahtjevu, uključujući slučajeve kada je podnositelj zahtjeva izričito povukao svoj zahtjev te slučajeve kada je tijelo odlučivanja odbacilo zahtjev nakon njegova prešutnog povlačenja u skladu s člankom 28. stavkom 1.”

- 8 Člankom 33. Direktive 2013/32 naslovljenim „Nedopušteni zahtjevi” u stavku 2. točki (d) predviđa se:

„Države članice mogu smatrati zahtjev za međunarodnu zaštitu nedopuštenim samo ako:

[...]

- (d) je zahtjev naknadni zahtjev, pri čemu ne postoje elementi ili utvrđenja u vezi razmatranja je li podnositelj zahtjeva koji ispunjava uvjete kao ovlaštenik međunarodne zaštite na temelju Direktive [2011/95], naveo ili podnio te nove elemente ili utvrđenja;”

9 Članak 40. Direktive 2013/32, naslovljen „Naknadni zahtjev”, glasi kako slijedi:

„1. Ako osoba koja je podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u državi članici dostavi naknadne dokaze ili naknadni zahtjev u istoj državi članici, ta država članica razmatra daljnje dokaze ili elemente naknadnog zahtjeva u okviru razmatranja o prethodnom zahtjevu ili u okviru razmatranja odluke u okviru revizije ili žalbenog postupka ako nadležna tijela pri tome poštuju i razmatraju sve elemente naknadnih dokaza ili zahtjeva.

2. U svrhu odlučivanja o dopustivosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu s člankom 33. stavkom 2. točkom (d), naknadni je zahtjev za međunarodnu zaštitu najprije predmet prethodnog razmatranja o tome koji su se novi elementi ili utvrđenja pojavili ili ih je podnositelj zahtjeva podnio a odnose se na razmatranje ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za ovlaštenika na međunarodnu zaštitu na temelju Direktive [2011/95].

3. Ako se u prethodnom razmatranju iz stavka 2. zaključi da su se pojavili novi elementi ili utvrđenja ili ih je podnio podnositelj zahtjeva, koji značajno povećavaju vjerojatnost da podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete za ovlaštenika na međunarodnu zaštitu na temelju Direktive [2011/95], zahtjev se dalje razmatra u skladu s poglavljem II. Države članice također mogu utvrditi druge razloge za naknadni zahtjev koji se imaju dalje razmatrati.

[...]”

Uredba Dublin III

10 Člankom 19. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva (SL 2013., L 180, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 108. i ispravak SL 2017., L 49, str. 50., u daljnjem tekstu: Uredba Dublin III) predviđa se:

„Obveze navedene u članku 18. stavku 1. točkama (c) i (d) prestaju kada odgovorna država članica može, na zahtjev da prihvati ili ponovno prihvati podnositelja zahtjeva ili drugu osobu iz članka 18. stavka 1. točaka (c) ili (d), utvrditi da je predmetna osoba napustila državno područje država članica u skladu s odlukom o vraćanju ili nalogom za udaljavanje koji su izdani nakon povlačenja ili odbijanja zahtjeva.

Zahtjev podnesen nakon provedenog udaljavanja smatra se novim zahtjevom koji zahtijeva novi postupak za određivanje odgovorne države članice.”

Njemačko pravo

Zakon o pravu na azil

- 11 Člankom 29. stavkom 1. točkom 5. Asylgesetza (Zakon o pravu na azil) (BGBl. 2008. I, str. 1798.), u verziji koja se primjenjuje na glavni postupak, određuje se:

„Zahtjev za azil nije dopušten ako:

5. U slučaju naknadnog zahtjeva prema članku 71. ili ponovnog zahtjeva prema članku 71.a nije potrebno provesti drugi postupak za azil.”

- 12 U članku 71. tog zakona, naslovljenom „Naknadni zahtjev”, u stavku 1. navodi se:

„Ako stranac nakon povlačenja ili odbijanja prethodnog zahtjeva za azil koje se ne može pobijati ponovno podnese zahtjev za azil (naknadni zahtjev), daljnji postupak za azil provodi se samo ako su ispunjeni uvjeti iz članka 51. stavaka 1. do 3. Verwaltungsverfahrensgesetza [(Zakon o upravnom postupku) (BGBl. 2013. I, str. 102.)]; za provjeru je odgovoran Bundesamt [für Migration und Flüchtlinge (Savezni ured za migracije i izbjeglice, Njemačka)]. [...]”

Zakon o upravnom postupku

- 13 Člankom 51. Zakona o upravnom postupku, u verziji koja se primjenjuje na glavni postupak, naslovljenim „Ponavljanje postupka”, u stavku 1. propisuje se:

„Tijelo mora na zahtjev podnositelja odlučiti o ukidanju ili izmjeni konačnog upravnog akta ako:

1. se činjenično ili pravno stanje na kojem se temelji upravni akt naknadno promijenilo u korist podnositelja zahtjeva;
2. postoje novi dokazi na temelju kojih bi se trebala donijeti povoljnija odluka za podnositelja zahtjeva.

[...]”

Zakon o boravku stranaca

- 14 Člankom 60. Aufenthaltsgesetza (Zakon o boravku stranaca) (BGBl. 2008. I, str. 162.), u verziji koja se primjenjuje na glavni postupak (u daljnjem tekstu: Zakon o boravku stranaca), naslovljenim „Zabrana udaljavanja”, u staccima 2., 3., 5. i 7. određuje se:

„(2) Stranac se ne smije udaljiti u državu u kojoj mu prijete konkretna opasnost od mučenja ili nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.

(3) Stranac se ne smije udaljiti u državu ako ga ta država traži zbog kaznenog djela i postoji opasnost od izricanja ili izvršavanja smrtne kazne. [...]”

[...]”

(5) Stranac se ne smije udaljiti ako iz primjene [Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950.] proizlazi da bi udaljavanje bilo nedopušteno.

[...]

(7) Stranac ne bi trebao biti udaljen u drugu državu u kojoj za njega postoji konkretna opasnost za tjelesni integritet, život ili slobodu. Stranac ne bi trebao biti udaljen u drugu državu u kojoj bi kao pripadnik civilnog stanovništva u okviru međunarodnog ili nacionalnog oružanog sukoba bio izložen znatnoj individualnoj opasnosti za tjelesni integritet ili život. Opasnosti iz prve ili druge rečenice kojima je općenito izloženo stanovništvo ili skupina stanovništva čiji je stranac pripadnik uzimaju se u obzir prilikom donošenja naloga iz članka 60.a stavka 1. prve rečenice.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 15 Tužitelji iz glavnog postupka libanonski su državljani. Osoba J. B. ušla je u Njemačku tijekom studenoga 2000. i podnijela zahtjev za azil 29. studenoga 2000. Nadležni ured odbio je 13. prosinca 2000. taj zahtjev kao očito neosnovan i utvrdio da ne postoji razlog koji zabranjuje njezino udaljavanje. Dana 13. kolovoza 2001. osoba J. B. udaljena je u Libanon.
- 16 U ožujku 2010. tužitelji iz glavnog postupka ušli su u Njemačku te su 29. ožujka 2010. podnijeli zahtjeve za azil. Odlukom od 18. svibnja 2010. nadležni ured odbio je zahtjeve osoba S. B. i F. B. utvrdivši da nisu bili ispunjeni uvjeti za odobravanje statusa izbjeglice i da ne postoji razlog koji zabranjuje njihovo udaljavanje. Odlukom od 4. listopada 2010. nadležni ured odbio je zahtjev osobe J. B. za pokretanje novog postupka azila. Tužitelji iz glavnog postupka dobrovoljno su napustili Njemačku 17. ožujka 2011. i vratili se u Libanon.
- 17 Tijekom siječnja 2021. tužitelji iz glavnog postupka ponovno su ušli u Njemačku. Dana 11. veljače 2021. podnijeli su zahtjeve za azil koji se u biti temelje na činjenici da njihov položaj u Libanonu nije bio siguran. Odlukom od 11. kolovoza 2021. nadležni ured proglasio je te zahtjeve nedopuštenima. Taj je ured također odbio zahtjeve za izmjenu odluka iz prethodne točke, naložio tužiteljima iz glavnog postupka da napuste njemačko državno područje pod prijetnjom udaljavanja u Libanon i izrekao zabranu ulaska i boravka u trajanju od 30 mjeseci računajući od datuma tog udaljavanja.
- 18 Tužitelji iz glavnog postupka podnijeli su 18. kolovoza 2021. tužbu protiv te odluke, pozivajući se na to da su proveli više od deset godina u Libanonu i promjenu situacije u toj zemlji nakon njihova povratka.
- 19 U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev primjećuje da tužitelji iz glavnog postupka dosad nisu podnijeli nove činjenice ili dokaze koji bi opravdali pokretanje drugog postupka azila.
- 20 Tuženik iz glavnog postupka smatra da zahtjeve za azil od 11. veljače 2021. treba kvalificirati „naknadnim zahtjevima”, osobito s obzirom na članak 2. točku (q) i članak 33. stavak 2. točku (d) Direktive 2013/32. Povratak u zemlju podrijetla nije dovoljan kako bi se utvrdilo postojanje novog elementa ili utvrđenja u smislu potonje odredbe.
- 21 Sud koji je uputio zahtjev naložio je suspenzivni učinak žalbe tužiteljâ iz glavnog postupka protiv naloga za napuštanje njemačkog državnog područja navedenog u odluci od 11. kolovoza 2021.

22 U tim je okolnostima Verwaltungsgericht Minden (Upravni sud u Mindenu, Njemačka) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Treba li članak 33. stavak 2. točku (d) Direktive [2013/32] tumačiti tako da mu se protivi nacionalna odredba prema kojoj se daljnji zahtjev za međunarodnu zaštitu mora odbaciti kao nedopušten, neovisno o tome je li se podnositelj zahtjeva nakon njegova odbacivanja, a prije podnošenja daljnjeg zahtjeva za međunarodnu zaštitu, vratio u svoju zemlju porijekla?
2. Razlikuje li se odgovor na prvo pitanje ovisno o tome je li podnositelj zahtjeva udaljen u svoju zemlju porijekla ili se tamo vratio dobrovoljno?
3. Treba li članak 33. stavak 2. točku (d) Direktive [2013/32] tumačiti na način da država članica nije ovlaštena odbaciti daljnji zahtjev za međunarodnu zaštitu kao nedopušten ako odlukom o ranijem zahtjevu nije odlučeno o priznavanju statusa supsidijarne zaštite, ali su provjerene zabrane udaljavanja i takva je provjera sadržajno usporediva s provjerom priznavanja statusa supsidijarne zaštite?
4. Je li provjera zabrana udaljavanja usporediva s provjerom priznavanja statusa supsidijarne zaštite ako je prilikom njihove provjere trebalo kumulativno ispitati prijeto li podnositelju zahtjeva u državi u koju bi trebao biti udaljen
  - (a) konkretna opasnost od mučenja ili nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja,
  - (b) određivanje ili izvršenje smrtne kazne,
  - (c) povreda Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda[, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950.],
  - (d) značajna konkretna opasnost za tjelesni integritet, život ili slobodeili je podnositelj zahtjeva
  - (e) kao pripadnik civilnog stanovništva u okviru međunarodnog ili nacionalnog oružanog sukoba izložen značajnoj individualnoj opasnosti za tjelesni integritet ili život?”

O prethodnim pitanjima

Prvo i drugo pitanje

- 23 Svojim prvim i drugim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li, s jedne strane, članak 33. stavak 2. točku (d) Direktive 2013/32 tumačiti na način da mu se protivi odbacivanje naknadnog zahtjeva za međunarodnu zaštitu kao nedopuštenog neovisno o činjenici je li se podnositelj zahtjeva vratio u svoju zemlju podrijetla nakon što je odbijen njegov zahtjev za međunarodnu zaštitu i prije nego što je podnio taj naknadni zahtjev za međunarodnu zaštitu i, s druge strane, je li u tom pogledu relevantna okolnost da je taj podnositelj zahtjeva udaljen ili se dobrovoljno vratio u tu zemlju.
- 24 Valja podsjetiti na to da, prema sudskoj praksi Suda, članak 33. stavak 2. Direktive 2013/32 taksativno nabroja situacije u kojima države članice mogu smatrati da je zahtjev za međunarodnu zaštitu nedopušten (presuda od 19. ožujka 2020., *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompá)*, C-564/18, EU:C:2020:218, t. 29. i navedena sudska praksa).

- 25 Među tim situacijama nalazi se ona, predviđena u tom članku 33. stavku 2. točki (d), u kojoj je zahtjev naknadni zahtjev koji ne sadržava nove elemente ili utvrđenja u vezi s razmatranjem kojim se nastoji odrediti ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete potrebne za stjecanje statusa korisnika međunarodne zaštite na temelju Direktive 2011/95.
- 26 Pojam „naknadni zahtjev” definiran je u članku 2. točki (q) Direktive 2013/32 kao daljnji zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen nakon donošenja konačne odluke o prethodnom zahtjevu.
- 27 Ta definicija tako preuzima pojmove „zahtjev za međunarodnu zaštitu” i „konačna odluka”, koji su također definirani u članku 2. te direktive u njegovim točkama (b) i (e) (presuda od 22. rujna 2022., Bundesrepublik Deutschland (Zahtjev za azil koji je Danska odbila), C-497/21, EU:C:2022:721, t. 41.).
- 28 Što se tiče, kao prvo, pojma „zahtjev za međunarodnu zaštitu” ili „zahtjev”, on je definiran u članku 2. točki (b) navedene direktive kao zahtjev državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva za zaštitu od strane države članice za koju se smatra da traži status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite u smislu Direktive 2011/95.
- 29 Prema informacijama iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje, tužitelji iz glavnog postupka podnijeli su zahtjeve u tom smislu u nekoliko navrata.
- 30 Kao drugo, kad je riječ o pojmu „konačna odluka”, on je u članku 2. točki (e) Direktive 2013/32 definiran kao odluka o tome priznaje li se državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite na temelju Direktive 2011/95 i u pogledu koje se ne može uložiti pravni lijek u okviru poglavlja V. Direktive 2013/32.
- 31 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je takvu konačnu odluku donijelo nadležno nacionalno tijelo u odnosu na sve tužitelje iz glavnog postupka.
- 32 Osim toga, valja utvrditi da privremeni povratak tražitelja azila u svoju zemlju podrijetla nakon odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu ne utječe na kvalifikaciju daljnjeg zahtjeva za azil kao „naknadnog zahtjeva” u smislu članka 2. točke (q) Direktive 2013/32.
- 33 Naime, u tekstu članka 33. stavka 2. točke (d) i članka 2. točke (q) te direktive ne navodi se da je takav povratak relevantan kriterij za utvrđivanje je li daljnji zahtjev za međunarodnu zaštitu naknadni zahtjev te se on kao takav može odbaciti kao nedopušten.
- 34 Točno je da valja ponovno razmotriti meritum ako su se u vezi sa zahtjevom za međunarodnu zaštitu pojavili novi elementi ili utvrđenja u smislu članka 33. stavka 2. točke (d) i članka 40. stavaka 2. i 3. Direktive 2013/32 ili ih je podnio podnositelj zahtjeva. U tom smislu, činjenica da je prije podnošenja tog naknadnog zahtjeva taj podnositelj zahtjeva boravio u svojoj zemlji podrijetla može utjecati na procjenu opasnosti koju treba provesti, a time i na odluku o priznavanju međunarodne zaštite, primjerice ako je podnositelj zahtjeva tamo bio izložen opasnosti od proganjanja. Međutim, sama okolnost povratka u zemlju podrijetla ne podrazumijeva nužno sama po sebi postojanje „novog elementa ili utvrđenja” u smislu tih odredbi.
- 35 U svojem zahtjevu za prethodnu odluku sud koji je uputio zahtjev pojašnjava da je prvo i drugo pitanje uputio zbog razmatranja u točki 34. i sljedećima mišljenja nezavisnog odvjetnika H. Saugmandsgaarda Øea u predmetu L. R. (Zahtjev za azil koji je Norveška odbila) (C-8/20, EU:C:2021:221), prema kojima članak 33. stavak 2. točku (d) Direktive 2013/32 u vezi s

člankom 2. točkom (q) te direktive treba tumačiti na način da se zahtjev za međunarodnu zaštitu ne može proglasiti nedopuštenim kao „naknadni zahtjev” ako je podnositelj zahtjeva udaljen u svoju zemlju podrijetla prije nego što ga je podnio. Sud koji je uputio zahtjev također primjećuje da Sud nije odlučio o tim razmatranjima u presudi od 20. svibnja 2021., L. R. (Zahtjev za azil koji je Norveška odbila) (C-8/20, EU:C:2021:404).

- 36 U tom pogledu valja primijetiti da su se navedena razmatranja uglavnom temeljila na članku 19. stavku 3. drugom podstavku Uredbe Dublin III, kao što to osobito proizlazi iz točaka 38. i 47. tog mišljenja. Prema toj odredbi, zahtjev podnesen nakon provedenog udaljavanja smatra se daljnjim zahtjevom koji zahtijeva novi postupak za određivanje odgovorne države članice.
- 37 Međutim, pitanje treba li zahtjev za azil smatrati „daljnjim zahtjevom” u smislu Uredbe Dublin III treba razlikovati od pitanja treba li taj zahtjev kvalificirati „naknadnim zahtjevom” u smislu članka 2. točke (q) i članka 33. stavka 2. točke (d) Direktive 2013/32. Naime, u slučaju novog ulaska podnositelja zahtjeva na područje Europske unije, doseg kvalifikacije zahtjeva „daljnjim zahtjevom” u smislu članka 19. stavka 3. drugog podstavka te uredbe ograničen je, u okviru te uredbe, na postupak određivanja države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu predviđenog tom uredbom.
- 38 Usto, smatrati da, neovisno o postojanju novih elemenata ili utvrđenja koji se odnose na potrebu zaštite, povratak podnositelja zahtjeva u svoju zemlju podrijetla između njegova prvog i daljnjeg zahtjeva za međunarodnu zaštitu sustavno podrazumijeva meritorno razmatranje njegova naknadnog zahtjeva dovelo bi do dodavanja posebnog razloga kojim se isključuje donošenje odluke o nedopuštenosti u takvom slučaju jer članak 33. stavak 2. točka (d) Direktive 2013/32 nalaže razmatranje merituma samo ako postoje novi elementi ili utvrđenja, odnosno u svakom slučaju zasebno.
- 39 Osim toga, s obzirom na to da privremeni povratak podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u svoju zemlju podrijetla nema utjecaja u svrhu tumačenja i primjene članka 33. stavka 2. točke (d) Direktive 2013/32, okolnost da je on dobrovoljno napustio državno područje dotične države članice ili da je udaljen također je nužno irelevantna u tom pogledu.
- 40 Iz prethodno navedenog proizlazi da na prvo i drugo pitanje valja odgovoriti tako da članak 33. stavak 2. točku (d) Direktive 2013/32 treba tumačiti na način da mu se ne protivi odbacivanje naknadnog zahtjeva za međunarodnu zaštitu kao nedopuštenog neovisno o tome je li, s jedne strane, podnositelj zahtjeva vraćen u svoju zemlju podrijetla nakon što je njegov zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen i prije nego što je podnio taj naknadni zahtjev za međunarodnu zaštitu i, s druge strane, je li takav povratak bio dobrovoljan ili prisilan.

Treće i četvrto pitanje

- 41 Svojim trećim i četvrtim pitanjem, koja valja razmotriti zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 33. stavak 2. točku (d) Direktive 2013/32 tumačiti na način da mu se protivi to da država članica odbaci naknadni zahtjev za međunarodnu zaštitu kao nedopušten ako se odluka o prethodnom zahtjevu nije odnosila na odobravanje statusa supsidijarne zaštite, nego je donesena nakon provjere postojanja razloga kojima se zabranjuje udaljavanje i ako ta provjera u biti odgovara onoj provedenoj radi odobravanja tog statusa. U slučaju niječnog odgovora taj sud želi doznati mogu li se te provjere smatrati usporedivima.

- 42 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da ta pitanja treba analizirati uzimajući u obzir činjenicu da je njemački zakonodavac autonoman status dodijeljen supsidijarnom zaštitom uspostavio tek od 1. prosinca 2013. Prije tog datuma, ako su bili ispunjeni uvjeti iz članka 15. Direktive 2004/83, nacionalno tijelo nadležno za azil utvrdilo bi postojanje razloga kojima se zabranjuje udaljavanje na temelju članka 60. stavaka 2. i 3. te članka 60. stavka 7. druge rečenice Zakona o boravku stranaca. Pod uvjetom ispitivanja razloga za isključenje na temelju članka 17. Direktive 2004/83, takvo utvrđenje dovelo bi potom do toga da se korisnicima supsidijarne zaštite odobravaju prava u području prava boravka. Budući da je to tijelo u tom pogledu primjenjivalo isti „kriterij ispitivanja” kao što je onaj koji se zahtijeva člancima 15. i 18. Direktive 2004/83 za provjeru treba li odobriti supsidijarnu zaštitu, iz toga bi proizlazilo da su posljedice odluke kojom se odbija izricanje zabrane udaljavanja i odluke kojom se odbija odobravanje statusa supsidijarne zaštite bile iste.
- 43 U tom pogledu valja istaknuti, kao prvo, da se čini da je provjera postojanja razloga kojima se zabranjuje udaljavanje na temelju članka 60. stavaka 2. i 3. te članka 60. stavka 7. druge rečenice Zakona o boravku stranaca, kako ju je opisao sud koji je uputio zahtjev, u bitnome usporediva s provjerom predviđenom u članku 15. Direktive 2004/83 i da podnositeljima zahtjeva pruža jednaku razinu zaštite.
- 44 Međutim, valja primijetiti, kao drugo, da članak 60. stavak 7. druga rečenica Zakona o boravku stranaca ne sadržava izričit navod kriterija postojanja prijetnje „zbog općeg nasilja” iz članka 15. točke (c) Direktive 2004/83. No, iz pojašnjenja suda koji je uputio zahtjev proizlazi da tu nacionalnu odredbu treba tumačiti uzimajući u obzir taj članak 15. točku (c), koji ona izričito prenosi u njemački pravni poredak. Konkretno, na temelju presude Bundesverwaltungsgerichta (Savezni upravni sud, Njemačka) od 24. lipnja 2008., taj članak 60. stavak 7. druga rečenica trebalo bi tumačiti tako da uključuje taj kriterij. Prema njemačkoj sudskoj i upravnoj praksi, u svrhu tumačenja razloga kojim se zabranjuje udaljavanje iz članka 60. stavka 7. druge rečenice treba uzeti u obzir sve kriterije iz navedenog članka 15. točke (c).
- 45 Kao što to u biti proizlazi iz točaka 25. do 27. i 30. ove presude, pojam „naknadni zahtjev” u smislu članka 33. stavka 2. točke (d) Direktive 2013/32 odnosi se na postojanje prethodne konačne odluke kojom se, među ostalim, utvrđuje ima li podnositelj zahtjeva pravo na odobravanje statusa supsidijarne zaštite.
- 46 Međutim, iako se u ovom slučaju odluke o ranijim zahtjevima tužiteljâ u glavnom postupku nisu odnosile na odobravanje statusa supsidijarne zaštite, one su donesene nakon provjere postojanja razloga kojima se zabranjuje udaljavanje u skladu s člankom 60. stavcima 2. i 3. te člankom 60. stavkom 7. drugom rečenicom Zakona o boravku stranaca, koja je, prema pojašnjenjima suda koji je uputio zahtjev, u bitnome usporediva s provjerom provedenom u svrhu odobravanja tog statusa.
- 47 Iz prethodno navedenog proizlazi da na treće i četvrto pitanje treba odgovoriti na način da članak 33. stavak 2. točku (d) Direktive 2013/32 treba tumačiti na način da mu se ne protivi to da država članica odbaci naknadni zahtjev za međunarodnu zaštitu kao nedopušten ako se odluka o prethodnom zahtjevu nije odnosila na odobravanje statusa supsidijarne zaštite, nego je donesena nakon provjere postojanja razloga kojima se zabranjuje udaljavanje i ako ta provjera u biti odgovara onoj provedenoj radi odobravanja tog statusa.

Troškovi

- 48 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (sedmo vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 33. stavak 2. točku (d) Direktive 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite**

treba tumačiti na način da mu se:

ne protivi odbacivanje naknadnog zahtjeva za međunarodnu zaštitu kao nedopuštenog neovisno o tome je li, s jedne strane, podnositelj zahtjeva vraćen u svoju zemlju podrijetla nakon što je njegov zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen i prije nego što je podnio taj naknadni zahtjev za međunarodnu zaštitu i, s druge strane, je li takav povratak bio dobrovoljan ili prisilan.

- 2. Članak 33. stavak 2. točku (d) Direktive 2013/32**

treba tumačiti na način da mu se:

ne protivi to da država članica odbaci naknadni zahtjev za međunarodnu zaštitu kao nedopušten ako se odluka o prethodnom zahtjevu nije odnosila na odobravanje statusa supsidijarne zaštite, nego je donesena nakon provjere postojanja razloga kojima se zabranjuje udaljavanje i ako ta provjera u biti odgovara onoj provedenoj radi odobravanja tog statusa.

Potpisi